

Riktlinje för Tyresö kommun i händelse av höjd beredskap eller krig

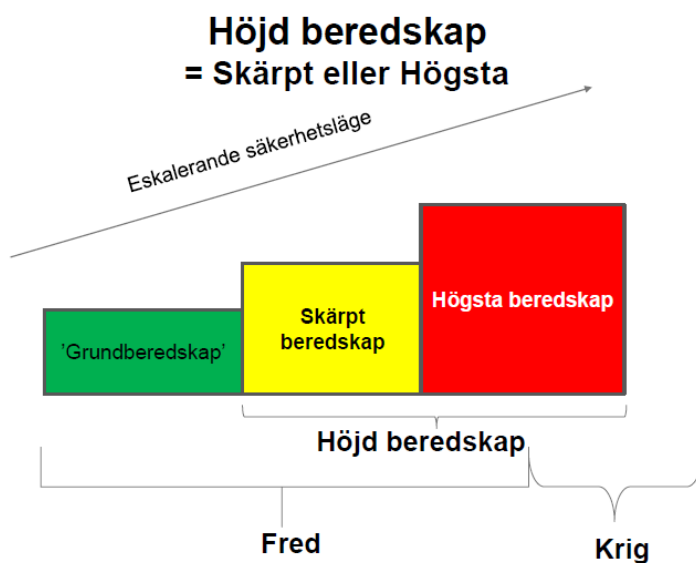
Beslutsdatum		Dokumenttyp	Riktlinje
Beslutad av	Kommunstyrelsen	Dokumentägare	Chef Stöd- och servicekontoret
Diarienummer	2022/KS 0286	Giltighetstid	Gäller tills vidare

Innehållsförteckning

1	Förord.....	3
2	Höjd beredskap	3
3	Kommunens krigsorganisation.	4
4	Inlarmning	5
5	Verksamheter under höjd beredskap	6
6	Ledningsplats	7
7	Personalbemanning i händelse av höjd beredskap.....	8
8	Revidering	8

1 Förord

Kommuner ska vid höjd beredskap, enligt 7 § lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap, vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret. Vid högsta beredskap ska kommuner övergå till krigsorganisation enligt 12 § förordningen (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap.

2 Höjd beredskap

Regeringen beslutar om höjd beredskap och meddelar beslutet genom radio och TV. Om läget är riktigt allvarligt kan även beredskapslarm utlösas.

Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Är Sverige i krig råder högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som ska bedrivas. Vid höjd beredskap kan regeringen fatta beslut om att ett antal vilande s.k. fullmaktslagar ska börja användas. När beredskapslarm är utlöst börjar fullmaktslagarna gälla automatiskt. Lagstiftningen ger staten ökade befogenheter att använda samhällets samlade resurser för försvaret av Sverige.

Riktlinjer för kommunen i händelse av höjd beredskap eller krig

innehåller bestämmelser för kommunledningens organisation och verksamhet när kommunen måste övergå till en krigsorganisation.

I kommunens krigsorganisation ingår de verksamheter som ska bedrivas samt dess beroenden. Det ska även framgå den personal, nyckelpersoner som ska tjänstgöra och vad som i övrigt behövs för att kommunen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Vissa delar av kommunens planering inför höjd beredskap och dess krigsorganisation faller under OSL (2009:400) 15 kap 2§ och Säkerhetsskyddslagen (2018:585) samt Säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) och kommer att säkerhetsskyddsklassas enligt kommunens Riktlinjer för säkerhetsskydd.

3 Kommunens krigsorganisation.

Kommunstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet på lokal nivå.

Kommunens tjänstemannastab under höjd beredskap utgår från samma organisation som i *Riktlinjer för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse*.

Utöver uppgifterna för samordning och samverkan ska kommunen också löpande rapportera till länsstyrelsen om kommunens beredskapsläge under höjd beredskap. Kommunen kan komma att behöva ge stöd till andra myndigheter och ansvarar för de som vistas, verkar och bor inom det geografiska området.

Uppgifter för kommunstyrelsen vid höjd beredskap

Under höjd beredskap och krig ska kommunstyrelsen leda kommunens verksamhet och – vid behov- även samordna annan civil verksamhet på lokal nivå, oavsett huvudmannaskap. Kommunstyrelsen ska:

- svara för ledningen av kommunens civila försvar vid höjd beredskap eller krig
- vidta de åtgärder som behövs för försörjning med nödvändiga varor
- medverka i allmän ransonering
- medverka i övrigt vid genomförande av åtgärder som är viktiga för landets försörjning
- verka för samordning och samverkan mellan de verksamheter som bedrivs i kommunen
- leda kommunen vid ställning i frågor som påkallas av försvarsmakten, länsstyrelsen eller MSB
- företräda kommunen och ge en samlad bild av läget
- överta hela ansvaret för verksamhetsområden från övriga nämnder
- prioritera och samordna ledning, information och resurser
- bedöma olika händelseutvecklingar och ange gemensamma övergripande mål

- besluta i frågor om åtgärder som kan få betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen alternativt det som innebär att viktiga samhällsfunktioner störs, väsentliga miljövärden förstörs eller betydande enskilda intressen skadas (avgifter, prioriteringar m.m.)
- vid behov ge bistånd till annan kommun
- fatta beslut som underlättar för enskilda och grupper av människor
- samverka med externa intressenter efter krav/behov

Kommunallagen gäller så långt som möjligt. Vid krigsfara, eller om det råder utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara, får regeringen föreskriva att förfarandelagen helt eller delvis ska tillämpas och detta innebär bland annat att:

- kommunstyrelsen kan fatta brådskande beslut i stället för fullmäktige
- fullmäktige är beslutsför med 1/3 ledamöter (normalt hälften)
- kommunstyrelsen och nämnderna är beslutsföra med 1/3 ledamöter möjligt att flytta beslutsmandat mellan nämnder inkl. kommunstyrelsen

Uppgifter för tjänstemannastaben vid höjd beredskap

Tjänstemannastaben vars arbete leds av kommundirektör eller dennes ersättare svarar för den strategiska ledningen och ska utgöra en samlad ledning av kommunens verksamheter.

Vid höjd beredskap ska de som arbetar i krigsorganisationen prioritera detta arbete framför sina ordinarie arbetsuppgifter. Den ordinarie delegationsordningen för beslutsfattande ska bevaras så långt som möjligt även vid höjd beredskap.

Staben analyserar information från olika myndigheter och utformar beslutsunderlag, sammanställer och uppdaterar kommunens lägesbild, planerar och leder informationsaktiviteter för avrapportering till kommunstyrelsen, och övriga samverkanspartners. Till staben kan vidare adjungeras personal från förvaltningarna samt representanter från externa samverkanspartner, t ex räddningstjänsten och från annan myndighet.

Stabsarbete är ett lagarbete som utförs under pressade förhållanden det är därför viktigt att staben är flexibel utifrån behov.

Organisation utgår från *Riktlinjer för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse*.

4 Inlarmning

Det är viktigt att krigsorganisationen snabbt kan larmas in och att personalen vet vart de ska ta vägen för att kunna påbörja sitt arbete. En larmkedja ska byggas upp för att kunna fungera såväl i normala förhållanden som vid avsaknad av telefoni/internet.

5 Verksamheter under höjd beredskap

Kommunens uppgift vid höjd beredskap är att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och upprätthålla nödvändig försörjning. För att kommunen ska kunna upprätthålla dessa verksamheter under höjd beredskap behövs planering för krigsorganisation och bemanning av denna. Beroende på situationen kan kommunen under höjd beredskap komma att tvingas till svåra prioriteringar där begränsade resurser måste användas till störst nytta för så många som möjligt. Det är därför nödvändigt att göra en rangordning av verksamheter i höjd beredskap. För att kunna göra en sådan prioritering behöver samhällsviktiga verksamheter identifieras. Som stöd till detta har *Vägledning för kontinuitetshantering, SS 22304:2014* använts.

Dessa verksamheter ska planeras för:

- Ledning och samverkan
- Kriskommunikation
- Förskola och skola. Här ska jämkningar kunna göras i utförandet för att utbildningen ska kunna bedrivas
 - vårdutbildningar ska prioriteras och det ska ges vissa särskilda vårdutbildningar
 - grundskoleutbildningar ska prioriteras, annan utbildning kan ev. läggas ned.
 - arbetsmarknadsutbildningar som ersättning för gymnasieutbildning
 - ökat behov av öppet dygnet runt på förskola
 - elevhälsa
 - fritidshem
 - grundsärskola och gymnasiesärskola
- Äldre och omsorg
 - vård och omsorgsboenden
 - hemtjänst i ordinärt boende
 - gruppboendestäder
 - serviceboendestäder
- Individ och familjeomsorg
 - stöd till barn och unga
 - vuxenstöd
 - ekonomiskt bistånd
- Kost- och måltider för vissa verksamheter
 - lägst accepterade nivå

Viktiga beroenden som ska planeras för

- Avfallshantering
- Vatten och avlopp
 - Nödvattenplan etc.

- El-försörjning
 - Planering för reservkraft och tillgång bränsle etc.
- Vägar
 - Snöröjning etc.
- IT-drift
 - Reservkraft, redundans etc.
- Tele-drift
 - Reservutrustning etc.
- Lokaler
 - Alternativa lokaler för ledning och verksamhet etc.
 - Trygghetspunkter etc.
- Avbrott av varor och tjänster
 - Lagerhållning etc.

I kommunens risk-och sårbarhetsanalyser och planering för extraordinära händelser finns kontinuitetsplaner och resurser som används även inför denna planering.

Verksamheter som kan nedprioriteras och eventuellt inte ska bedrivas vid höjd beredskap är sådan verksamhet som inte kan anses ingå i kommunens lagstadgade kärnuppdrag och som inte heller är av betydelse för totalförsvarets behov. Dessa verksamheter ska listas så det kan förstärka den mest prioriterade verksamheten. Som exempel kan badbassänger användas som vattenreservoar, ishallar för att kyla livsmedel och bibliotek som träffpunkt för informationsspridning. Det är även viktigt att avgöra hur länge ett beroende kan ligga nere utan att det får konsekvenser för verksamheten, identifiera hot och risker kopplade till beroendenas tillgänglighet samt planera för att kunna upprätthålla verksamheten.

6 Ledningsplats

Vid höjd beredskap ska kommunens ledningsplats utgå från något av nedanstående alternativ som är utrustade med reservkraft:

Ordinarie ledningsplats

Ledningsplats upprättas enligt *Riktlinjer för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse*.

Skyddad ledningsplats

Då ledningen inte kan utövas från ordinarie ledningsplats på grund av utrymning, sker ledning från en skyddad ledningsplats. Här måste logistik, hygien, vilomöjligheter beaktas då ledning kan komma ske över tid under svåra förhållanden.

7 Personalbemanning i händelse av höjd beredskap

Personal måste kunna vara i funktion under betydligt längre tid än vid de flesta fredstida kriser. Arbetet kommer sannolikt att stundtals behöva genomföras under störda förhållanden med till exempel tele- och IT-störningar, bortfall av el och vatten. Det kan komma att behövas annan personal som stöd till ledningsplatserna för att möjliggöra kontinuerlig drift (till exempel tekniskt stöd och basal försörjning). Kommunen kan behöva flytta personal från en enhet för att förstärka en annan, skapa eller förstärka funktioner, skapa personalpooler eller ändra inriktningen på viss verksamhet.

Kommunen ska identifiera och beskriva viktiga befattningar i krigsorganisationen. Därefter kopplas kompetenser och namngiven personal till de verksamheter som ingår. De verksamheter som inte ingår i krigsorganisationen har personal som kan användas för att förstärka andra prioriterade verksamheter. En analys ska göras hur den personalen kan användas på bästa sätt. I arbetet ska risken beaktas för att delar av personalen kanske inte kommer kunna ta sig till arbetet av olika anledningar. En plan för hur kommunen ska hantera ett sådant bortfall ska tas fram.

8 Revidering

En översyn av dessa riktlinjer ska göras inför varje ny mandatperiod eller när andra förhållanden kräver det.